Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Rok 1874. Wydano i rozesłano dnia 30. Kwietnia 1874. **Część XX.**

Nr. 30.

Rozporządzenie

ministra wyznań i oświecenia z dnia 8. Maja 1872.

O posiedzeniach (konferencyach) nauczycieli szkół początkowych z okręgu i z całego kraju.

Celem wykonania §§. 45 i 46 ustawy z dnia 14. Maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 62.) rozporządzam, co następuje.

I. O posiedzeniach nauczycieli z okręgu.

§. 1.

W każdym okręgu szkolnym, odbywa się prawidłowo raz w rok posiedzenie nauczycieli. Jeżeli okręg szkolny podzielony jest między kilku inspektorów, w każdej części okręgu odbywać się będą osobne posiedzenia. Jeżeli wspólne posiedzenie miejsca mieć nie może, czy to dla zbyt wielkiej rozległości okręgu, czy dla braku dróg, czyli też z innych przyczyn, będą się odbywać osobne posiedzenia w każdej części okręgu.

§. 2.

Zadaniem konferencyi nauczycieli z okręgu jest w ogólności: Dążyć do potrzebnej zgodności w wewnętrznej organizacyi stosunków szkolnych, naradzać się nad środkami podniesienia szkół początkowych, czynić dotyczące wnioski do władzy szkolnej okręgowej i dawać opinię o przedmiotach, tyczących się spraw szkolnych a przez tąż władzę na posiedzenie wniesionych. W szczególności obowiązkiem ich jest:

1. dopełniać zadania przydzielonego im na mocy porządku szkół i nauk we względzie planu nauk, zakresu klas i t. d.;

2. badać układ książek do nauki i do czytania używanych, oceniać środki pomocnicze i do ułatwienia nauki służące i czynić wnioski, tyczące się ich udoskonalenia a względnie zaprowadzenia nowych środków do nauczania i uczenia się;

3. rozbierać gruntownie metody nauczania przez teoryę i praktykę za odpowiednie uznane i orzekać o przyjęciu tychże, jakoteż o zasadach karności szkolnej;

4. zwracać szczególną uwagę na ogródki dziecinne, na szkoły robót kobiecych, biblioteki szkolne, ogrody szkolne, na uprawę pól w celu prób rolniczych, na zakłady gimnastyczne, tudzież na wszelkie środki, do zachowania zdrowia młodzieży szkolnej zmierzające;

5. rozważać przeszkody, rozwój nauki publicznej w okręgu tamujące i czynić wnioski w celu ich usunięcia;

6. naradzać się nad środkami, mającemi na celu jak największą zgodność między wychowaniem domowem a szkolnem;

7. naradzać się nad środkami rozszerzenia szkół i polepszenia stosunków szkolnych w okręgu, w szczególności celem zaprowadzenia kursów dalszego kształcenia i szkół specyalnych niższych z uwzględnieniem potrzeb okręgu;

8. zastanawiać się nad środkami dalszego kształcenia się nauczycieli, mianowicie celem założenia biblioteki okręgowej dla nauczycieli.

Środkami dalszego kształcenia się nauczycieli, na posiedzeniach nauczycieli z okręgu, są szczególnie wykłady treści naukowej lub pedagogicznej, przedstawianie postępowania praktycznego przy wykładzie pewnych przedmiotów, tudzież wystawy środków naukowych.

§. 3.

Prawidłowe posiedzenie nauczycieli z okręgu (§. 1.) zwołuje władza szkolna okręgowa i wyznacza miejsce i czas zebrania, tudzież jak długo ma trwać.

Posiedzenie nie może trwać dłużej nad trzy dni. W przypadkach uznanej potrzeby, władza szkolna okręgowa ma także prawo zwoływać posiedzenia nadzwyczajne: tam atoli, gdzie koszta posiedzeń nie są pokrywane z kasy okręgu szkolnego, winna postarać się poprzednio o przyzwolenie władzy szkolnej krajowej.

§. 4.

Brać udział w posiedzeniu nauczycieli z okręgu i przybyć na takowe są obowiązani wszyscy dyrektorowie, nauczyciele starsi, nauczyciele, nauczycielki świeckie, nauczyciele niżsi i nauczycielki niższe szkół publicznych początkowych i mieszczańskich, świadectwo uzdatnienia na nauczycieli posiadający, nauczyciele religii przy tychże szkołach stale zamianowani, tudzież dyrektorowie, nauczyciele główni c. k. seminaryów nauczycielskich dla mężczyzn (kobiet) w tymże okręgu, tudzież nauczyciele szkoły ćwiczeń tychże zakładów.

Wszyscy ci członkowie mają w sprawach do posiedzenia należących głos uchwalający, jakoteż czynne i bierne prawo wyboru.

Nauczyciele niżsi i nauczycielki niższe, świadectwo dojrzałości posiadający, obowiązani są przybyć, lecz mają tylko głos doradczy.

Nauczyciele religii nie zamianowani stale, pomocnicy i pomocnice, tudzież nauczyciele i nauczycielki przedmiotów nadobowiązkowych przy publicznych szkołach początkowych i seminaryach nauczycielskich, nauczycielki przy szkołach robót, tudzież nauczyciele i nauczycielki przy szkołach początkowych prywatnych, mogą brać udział w posiedzeniu z głosem doradczym.

Wszyscy członkowie władzy szkolnej okręgowej mają prawo znajdować się na posiedzeniu.

Przewodniczący może zaprosić także osoby prywatne, które mieć będą głos doradczy.

§. 5.

Na posiedzeniu nauczycieli z okręgu przewodniczy i kieruje takowem właściwy okręgowy inspektor szkół. On na każde posiedzenie wyznacza swego zastępcę.

Członkowie posiedzenia wybierają ze swego grona dwóch sekretarzy na przeciąg roku.

Powtórny wybór jest dozwolony.

Wybrani są obowiązani przyjąć wybór, jeżeli w roku poprzednim nie pełnili tego honorowego urzędu.

§. 6.

Porządek dzienny każdego posiedzenia będzie podany do wiadomości członkom tegoż, najmniej na cztery tygodnie przed zebraniem. Członkowie mają prawo uchwalić rozszerzenie porządku dziennego.

§. 7.

Członkowie posiedzenia wybierają z pomiędzy siebie stały wydział, mający przygotować przedmioty, które na najbliższem zebraniu będą wzięte pod obradę. Przewodniczącym tegoż jest okręgowy inspektor szkół. Oprócz tego mogą być wybrane osobne komitety do obrady przygotowawczej lub przeprowadzenia każdego z osobna przedmiotu.

§. 8.

Stosownie do istniejących przepisów członkowie, posiedzenia nauczycieli z okręgu wybierają z pomiędzy siebie wyobrazicieli stanu nauczycielskiego do władzy szkolnej okręgowej, komisyę, mającą zawiadować biblioteką okręgową dla nauczycieli i delegacyę na posiedzenie nauczycieli z całego kraju.

§. 9.

Ma być spisany protokół każdego posiedzenia, który będzie zawierał przedmioty rozprawy, wnioski i zapadłe uchwały. Protokół ten wraz z sprawozdaniem przewodniczącego, przesłany będzie władzy szkolnej okręgowej, która znowu prześle go władzy szkolnej krajowej wraz z zawiadomieniem o wydanych odpowiednich rozporządzeniach i z własnemi wnioskami, jeżeli będą potrzebne.

Władze szkolne krajowe winne zawsze wykazywać dokładnie w swoich sprawozdaniach rocznych, skuteczność posiedzeń nauczycieli z okręgu.

§. 10.

Porządek czynności na posiedzeniach nauczycieli z okręgu zachowywać się mający, ustanawia władza szkolna krajowa.

II. O posiedzeniu nauczycieli z całego kraju.

§. 11.

W każdym kraju odbywa się prawidłowo co trzy lata posiedzenie nauczycieli z całego kraju. W przypadku uznanej potrzeby lub pożyteczności, władza szkolna ma prawo zarządzić, aby posiedzenia odbyły się w dwóch oddzielnych zgromadzeniach.

§. 12.

Zadaniem posiedzenia nauczycieli z całego kraju jest, dawać opinię o pytaniach przez władzę szkolną krajową mu przedłożonych, naradzać się nad środkami podniesienia szkół, tudzież nad sprawami tyczącemi się praw, obowiązków i stosunków stanu nauczycielskiego, ma nadto prawo stawiania wniosków samodzielnych.

Pod względem środków podniesienia szkół, posiedzenie nauczycieli z całego kraju ma taki sam zakres działania w całym kraju, jakie posiedzenia nauczycieli z okręgu mają w okręgu.

Każde posiedzenie nauczycieli z całego kraju powinno ile możności być połączone z wystawą środków naukowych.

§. 13.

Posiedzenie z całego kraju zwołuje władza szkolna krajowa. Odbywa się podczas wakacyi jesiennych, zwyczajnie w siedzibie władzy szkolnej krajowej i nie może trwać dłużej nad pięć dni. Rada szkolna krajowa ma także prawo zwoływania posiedzeń nadzwyczajnych.

§. 14.

Członkowie posiedzenia z całego kraju wybierani są na posiedzeniach nauczycieli z okręgu. Ilość członków, z każdego okręgu szkolnego wybrać się mających, wyznacza władza szkolna krajowa względnie do rozległości okręgów i ilości nauczycieli w tychże, przyczem atoli żaden okrąg nie może być wyobrażonym przez więcej nad trzech członków.

Wybiera się na trzy lata. Wybór powtórny jest dozwolony. Wybrany jest obowiązany przyjąć wybór i być na posiedzeniu.

Okręgowi inspektorowie mogą jako tacy zasiadać i głosować na posiedzeniach nauczycieli z całego kraju. — Toż samo tyczy się dyrektorów seminaryów nauczycielskich i szkół mieszczańskich na posiedzeniu nauczycieli z okręgu nie wybranych.

Członkowie wydziału krajowego i władzy szkolnej krajowej są na posiedzeniach nauczycieli z całego kraju gośćmi honorowymi.

Przewodniczącemu służy prawo zaproszenia na posiedzenie osób prywatnych, które będą miały głos doradczy.

§. 15.

Posiedzenia nauczycieli z całego kraju są zwyczajnie publiczne. Tylko z szczególnych powodów jawność ich może być zawieszona lub ograniczona.

§. 16.

Na posiedzeniu nauczycieli z całego kraju przewodniczy i kieruje takowem krajowy inspektor szkół początkowych, a tam gdzie jest kilku krajowych inspektorów szkół początkowych, ten, którego władza szkolna krajowa do tego wyznaczy.* Przewodniczący wyznacza na każde posiedzenie swego zastępcę. Członkowie posiedzenia wybierają ze swego grona dwóch sekretarzy na przeciąg trzech lat. Powtórny wybór jest dozwolony. Wybrani są obowiązani przyjąć wybór, jeżeli w roku poprzednim nie pełnili tego honorowego urzędu.

§. 17.

Porządek dzienny każdego zgromadzenia będzie podany do wiadomości najmniej na trzy miesiące przed zebraniem. Członkowie mają prawo uchwalić rozszerzenie porządku dziennego.

§. 18.

W celu zdania sprawy z rozmaitych przedmiotów porządku dziennego, posiedzenie może podzielić się na sekcye (komitety).

§. 19.

Członkowie posiedzenia wybierają z pomiędzy siebie wydział, któremu wszystkie sprawy, załatwić się mające, do obrady przygotowawczej będą przydzielone. — Przewodniczącym tego wydziału, jest krajowy inspektor szkół. Wydział ma także wypracować projekt porządku czynności dla posiedzenia nauczycieli z całego kraju. Zwyczajnie żaden przedmiot nie może być wzięty pod obradę, jeżeli wydział nie dał o nim poprzednio opinii. Tylko w tym przypadku rozprawa nad pewnym przedmiotem może być rozpoczętą natychmiast, jeżeli posiedzenie nauczycieli z całego kraju większością dwóch trzecich części głosów uchwali, że przedmiot ten jest naglącym.

§. 20.

Ma być spisanym protokół każdego posiedzenia, który będzie zawierał przedmioty rozprawy, wnioski i zapadłe uchwały. Protokół ten wraz z spra-

wozdaniem przewodniczącego przesłany będzie władzy szkolnej krajowej, która znowu przeszle go ministrowi oświecenia wraz z uwiadomieniem o wydanych odpowiednich rozporządzeniach i z własnemi wnioskami, jeżeli będą potrzebne.

Postanowienia końcowe.

§. 21.

Stopę wynagrodzenia kosztów podróży a względnie dyet dla nauczycieli, do uczestniczenia na posiedzeniach z okręgu i całego kraju obowiązanych, a w miejscu gdzie się posiedzenie odbywa, nie mieszkających, ustanawia władza szkolna krajowa po wysłuchaniu władz szkolnych okręgowych.

§. 22.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w moc obowiązującą w królestwach i krajach, w których sprawa wydatków na posiedzenia nauczycieli ustawami krajowemi, już jest uregulowaną, natychmiast; w innych zaś krajach dopiero od tego czasu, gdy wydatki te będą zabezpieczone.

Stremayer r. w.

W myśl §. 10. rozporządzenia Pana Ministra wyznań i oświecenia z dnia 8. Maja 1872, dotyczącego konferencyi okręgowych i krajowych nauczycieli szkół ludowych, ustanawia się następujący dla nich regulamin obrad.

§. 1.

Przewodniczący c. k. Inspektor zagaja i zamyka konferencyę, sprawdza obecność nauczycieli obowiązanych do uczestnictwa w tejże, oznacza porzą-

dek, w jakim sprawy na konferencyi mają po sobie następować, tudzież porządek dzienny każdego posiedzenia, kieruje obradami, rozdaje głosy w kolei, jak się do nich zapisano, zabiera sam głos, ile razy uzna to za potrzebne, sprowadza mowców odbiegających od przedmiotu pod obrady wziętego do trzymania się tegoż, a wykraczających przeciw przepisom regulaminu lub przerywających obrady wzywa do porządku, poddaje pod głosowanie przedysputowane wnioski, orzeka o większości głosów i czuwa nad zgodnem z ustawami przebiegiem obrad.

§. 2.

Sprawy wniesione przez władzę szkolną, mają pierwszeństwo przed innemi wnioskami.

Wykłady zaś i doświadczenia praktyczne metod uczenia, jak nie mniej rozprawy nad niemi, wchodzą dopiero przy końcu konferencyi na porządek dzienny.

§. 3.

Każdemu z członków konferencyi wolno czynić wnioski samoistne, lecz winien takowe przed rozpoczęciem tejże wręczyć na pismie przewodniczącemu, który je po wysłuchaniu zdania wydziału wykonawczego podda pod obrady konferencyi po wyczerpaniu przedmiotów w programie jej wskazanych.

§. 4.

Wnioski w ciągu rozpraw czynione, można wtedy jedynie wziąść pod obrady, jeżeli czwarta przynajmniej część obecnych poprze takowe.

§. 5.

Każdemu z członków konferencyi wolno dwa razy tylko w tej samej sprawie głos zabierać.

Przewodniczącemu przysługuje prawo odebrania głosu mowcy, który mimo dwukrotnego upomnienia odbiega od przedmiotu, lub uchybia komu osobiście. — Zgromadzenie nie może przyznać głosu temu, komu go odebrał przewodniczący.

§. 6.

Głosowanie odbywa się zwykle podniesieniem ręki lub powstaniem. Przewodniczący może jednakże w razie uznanej potrzeby zarządzić głosowanie imienne.

§. 7.

Przy wyborach głosuje się zawsze kartkami.

§. 8.

Uchwały zapadają większością głosów, a gdyby przy wyborach nie można było uzyskać po dwukrotnem głosowaniu absolutnej większości, ma nastąpić ściślejsze głosowanie.

§. 9.

Obrady konferencyjne odbywają się na posiedzeniach pełnych i w sekcyach, na które zgromadzenie może się podzielić, jeżeli uzna tego potrzebę. Posiedzenia pełne zbierają się w godzinach dziennych, sekcyjne w wieczornych; do zbadania wniosków, które dotyczą specyalnie jakiego zakładu szkolnego, można osobną wyznaczyć komisyę.

§. 10.

Przewodniczących sekcyi wyznacza przewodniczący konferencyi. Każda zaś sekcya wybiera sprawozdawcę, który jej uchwały i wnioski przedłoży na ostatniem posiedzeniu pełnem do zatwierdzenia konferencyi.

§. 11.

Protokół z każdego posiedzenia należy odczytać na następnem, przy czem członkom wolno żądać sprostowania omyłek.

Przed zamknięciem konferencyi poleci przewodniczący odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia. Każdy protokół podpisuje przewodniczący i jeden z sekretarzy. W protokołach należy wymienić nauczycieli nie uczęszczających na posiedzenia.

§. 12.

Wnioski, które mają być przedmiotem obrad następnej konferencyi, należy albo przy zamknięciu konferencyi, albo później przedkładać wydziałowi wykonawczemu, który winien je wcześnie przedstawić władzy szkolnej do umieszczenia na porządku dziennym, zwołać się mającej konferencyi, jeżeli uzna ich ważność i potrzebę.

Z Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 20. Marca 1874.